

naar de bruger den til Bunds. Men Følgen heraf er, at den Kapitalopsamling, der er saa uomgængelig nødvendig for Samfundets Trivsel, er det gennem denne Lønningspolitik fuldstændig overladt til andre Kredse i vor Befolkning at besørge. Den er overladt til Bønder, til Købmænd, til Haandværkere, til industridrivende. Disse Næringsveje er jo ogsaa alle sammen af en saadan Beskaffenhed, at de er direkte personligt interesseret i Kapitalopsamling. Og det er overordentlig heldigt, at den private Interesse indenfor disse næringsdrivendes Kredse saa direkte falder sammen med Statens og Samfundets økonomiske Interesser, thi ellers vilde vi sikkert snart have ude i den Situation, at Samfundet manglede Kapital, altsaa netop manglede et Grundlag for Kulturfremskridt. Jeg ved ikke, hvorvidt man skal rose disse Kredse, fordi de er kapitalopsamlende fremfor Tjenestemændene; det tror jeg dog ikke, der er Grund til, thi det er kun deres egen personlige Interesser, de tjener. Jeg tænker ofte f. Eks. paa de mange unge — det ligger jo mig nærmest at tænke paa dem —, der i vore Dage begynder paa Oprettelsen af smaa Jordbrug. Hvis disse unge indrettede sig paa at bruge deres hele Indtægt fra Dag til Dag, vilde de ikke komme ud af Stedet med Hensyn til deres Ejendomme, og de vilde aldrig kunne opnaa en virkelig taalelig økonomisk Tilværelse indenfor deres Ejendoms Rammer. Nej, Betingelsen for, at man skal kunne føre et lykkeligt Liv ude omkring paa disse smaa Ejendomme, er netop den, at disse unge Folk bruger det mindst mulige Aar for Aar og lader alt, hvad de kan faa tilovers, synke ned i deres Bedrift til Styrkelse af denne. Saa kommer der ganske vist en Dag, da Indtægten indenfor de frie Erhverv stiger, hvor man faar det bedre, maaske ogsaa rent økonomisk set, eller maaske kun med Hensyn til Arbejde og Slid. Men de fastlønnede Kredse indenfor Befolkningen maa ikke bebrejde disse Kredse, at de naar frem til dette Punkt. De har overhovedet ikke andet at falde tilbage paa end den Opsamling af Kapital, de er i Stand til at kunne foretage gennem et stræbsomt og flittigt Liv.

Hvad der gælder indenfor Landboernes Kredse, gælder selvfølgelig ogsaa indenfor Købmændenes, Haandværkernes, Fabrikanternes Kredse. Naar de arbejder deres Bedrifter op til gode, betryggende Kaar, skal der sammenspares Kapital dertil; selv om denne tilsyneladende vil gaa

ind i Forretningen, er den jo alligevel til Stede.

Men jeg gaar tilbage til Lønningerne. Gennem dette Forhold, at et for højt Lønningsniveau bliver Udtryk for et tilsvarende for højt Forbrugsniveau, faar de højere Lønninger utvivlsomt en skæbnesvanger Indflydelse paa vor Valuta. Dette gør Lønningerne saa meget mere, som over Halvdelen af den danske Befolkning, saa vidt jeg ved, lever af ren Pengeløn. Var det kun en ganske lille Kreds af Befolkningen, der var stillet paa Pengelønningslevofod, saa betød det maaske mindre, men da det er saa stor en Del af Befolkningen, som det nu virkelig er blevet, saa betyder det uhyre meget, og jeg tror at turde sige til alle de mange Mennesker, som har spekuleret over, hvad der skulde gøres for at forbedre vor Valuta, at her er Stedet, hvor man skal danse, og vil man ikke sætte ind her, saa tror jeg, at de allerfleste af de Spekulationer, man har gjort overfor Valutaspørgsmaalet, er ganske omsonst.

Jeg er fuldstændig enig med de Udtalelser, der fra forskellig Side er fremsat med Hensyn til, at disse Valutaforhandlinger er ganske ørkesløse, og de er ogsaa naaet frem til det Stadium, det tør jeg forsikre ærede Medlemmer om, at de er ganske interesseløse for den almindelige Befolkning, fordi man har tabt Tilliden til dem. Naar man har fulgt disse Forhandlinger, har man ikke faaet Øje paa, at de virkelig alvorligt gaar ind paa det Punkt i vor Økonomi, hvor der skal sættes ind. Dette kredser de stadig udenom, og i Stedet for fremsætter man en Mangfoldighed af andre mere eller mindre luftige Teorier. Jeg tror ogsaa, at det er det almindelige Indtryk, at disse Teorier er saa uvirkelige som vel muligt. Meget ofte, naar man ser saadanne sindrige Betragtninger, skulde man næsten tro, at de blev fremsat af Mennesker, der kom fra helt andre Kloder, og som lige paa een Gang var sat ned paa vor syndige Jord næsten uden Kendskab til, hvorledes vort Liv og vor Økonomi er indrettet i alle dets Former og Forgøninger, og som troede, at de ved behændige Teorier kunne vende det hele op og ned; men det lader sig ikke gøre; Befolkningens nøgterne Sans er alt for udpræget til, at den skulde gaa ind paa noget saadant.

Hvor er det f. Eks. ikke besynderligt, at en ellers maaske udmærket Institution som Nationalbankens Direktion en skønne Dag sender en Parole ud over Landet om,